

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Krajský pozemkový úřad pro Ústecký kraj, pobočka Teplice,
Masarykova třída 2421/66,
415 01 Teplice

Váš dopis značky
SPU 320007/2023

Naše značka
MK 51845/2023 OPP

Vvřizuje / linka

V Praze dne
8. 9. 2023

Stanovisko k návrhu komplexních pozemkových úprav v k. ú. Zubrnice

Ministerstvo kultury obdrželo Vaši žádost č.j. SPU 320007/2023 ze dne 11. 8. 2023 o stanovení podmínek ke komplexním pozemkovým úpravám v k. ú. Zubrnice.

Pořizovatel: Krajský pozemkový úřad pro Ústecký kraj,
Masarykova třída 2421/66,
415 01 Teplice

Datum: 2023

V dané věci byla prostudována dokumentace návrhu komplexních pozemkových úprav, zasláná prostřednictvím datové služby spolu se žádostí.

Ochrana řešeného území z hlediska zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů – legislativní rámec (dále jen Zákon):

V rámci řešeného území se nachází:

- **Památková rezervace se souborem lidové architektury Zubrnice**, prohlášená Nařízením vlády č. 127/1995 Sb., ze dne 24. 5. 1995, o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace s nabytím právní moci dne 25. 7. 1995; vedená v ÚSKP pod číslem rejstříku 1097 a v PK pod katalogovým číslem 1000084313. Z hlediska zájmu zachování kulturních hodnot je předmětné území dotčeného vesnického sídla nutno považovat za architektonický soubor, jak tuto kategorii zavádí čl. 1, mezinárodní Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy, publikované ve Sbírce mezinárodních smluv č. 73/2000.
- **Ochranné pásmo v obci Zubrnice** zřízené Vyhláškou ONV Ústí nad Labem ze dne 17. 4. 1978 o zřízení památkového ochranného pásma v obci Zubrnice; vedené v ÚSKP pod číslem rejstříku 3001 a v PK pod katalogovým číslem 1000084874.

- V území řešeného ÚP se nacházejí **nemovité kulturní památky zapsané** v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod příslušnými rejstříkovými čísly a evidované rovněž v Památkovém katalogu pod katalogovými čísly. Jejich seznam je k dispozici na webových stránkách NPÚ v rubrice Památkový katalog <http://pamatkovykatalog.cz>. Zároveň jsou tyto památky zaneseny v mapové aplikaci NPÚ, která je přístupná na adrese <https://geoportal.npu.cz/>.
- Celé řešené území je **územím s archeologickými nálezy** ve smyslu § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Informace o územích s archeologickými nálezy jsou soustředěny ve Státním archeologickém seznamu ČR <https://isad.npu.cz/> spravovaném Národním památkovým ústavem, generálním ředitelstvím. Samotné jádro vsi Zubrnice (pod názvem středověké a novověké jádro vsi Zubrnice) je v SAS ČR evidováno pod ID-SAS 646 jako ÚAN II, tj. území s důvodně předpokládaným výskytem archeologických nálezů.

Výše uvedené jevy jsou pořizovateli poskytovány Národním památkovým ústavem formou **územně analytických podkladů** a jsou tedy zpracovateli k dispozici. Kromě povinných jevů jsou poskytovány rovněž jevy nepovinné vč. architektonicky nebo urbanisticky cenných staveb nebo souborů staveb, stejně jako historicky významných staveb, míst nebo souborů staveb, kterým je nezbytné věnovat v územně plánovací dokumentaci náležitou pozornost v rámci příslušného jevu 13a územně analytických podkladů dle Přílohy č. 1 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. po novele vyhláškou č. 13/2018 Sb.

Pro úplnost uvádíme i aktuální záměry státní památkové péče z hlediska kulturních hodnot v území:

- **Krajinná památková zóna** (dále jen KPZ) **Zubrnicko** ve fázi návrhu na prohlášení.
- **Území s archeologickými nálezy** (dále jen ÚAN) určené k rozšíření na dochované reliktu plůžiny.

Po posouzení z hledisek státní památkové péče Ministerstvo kultury, jako dotčený orgán zmocněný ustanovením § 26 odst. 2 písm. c) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s ustanovením § 6 odst. 6 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, na základě Vaší výzvy, uplatňuje podle zvláštních právních předpisů k návrhu komplexních pozemkových úprav v k. ú. Zubrnice následující podmínky.

PODMÍNKY K OCHRANĚ ZÁJMŮ STÁTNÍ PAMÁTKOVÉ PÉČE K NAVRŽENÝM KOMPLEXNÍM POZEMKOVÝM ÚPRAVÁM V K.Ú. ZUBRNICE:

Výrok:

Ministerstvo kultury **uplatňuje** následující podmínky:

1. U zemědělských pozemků žádáme hranice pozemků neměnit nebo měnit pouze za předpokladu maximálního zohlednění dochovaných terénních i archeologických pozůstatků historického členění plůžiny a občiny, tzn. respektovat veškeré mezní pásy, remízky, polní cesty a další prvky související s historickým způsobem osídlení a hospodaření.
2. Pozemky, na kterých se dochovalo nebo je věrohodně doloženo historické členění zemědělské půdy polními lány (Zubrnice) nebo nepravidelnými úseky (místní část severovýchodně od Zubrnice) žádáme neslučovat do větších půdních celků a to ani

v případě totožného vlastníků. V rozporu s převažujícím členěním a jeho charakterem nesmí být ani děleny na menší části.

3. Žádáme respektovat uspořádání a umístění stávajících přírodních nebo přírodě blízkých krajinných ploch a prvků, plošných, liniových i solitérních. Příkladem mohou být vodní toky a pozemky pastvin, sadů a zahrad apod., resp. těmto na mapách odpovídající parcely dané výměry, způsobu využití a druhu pozemku.
4. V případech, kde je to s ohledem na stávající stav nadále možné, doporučujeme rehabilitaci historického členění katastrálního území se zohledněním historických mapových podkladů, především map stabilního katastru dostupných na webových stránkách Zeměměřického úřadu z adresy <http://archivnimapy.cuzk.cz>

Odůvodnění:

Výše uvedené podmínky byly stanoveny s ohledem na ochranu stávajících hodnot území (památková rezervace, ochranné pásmo) i aktuální stav poznání kulturně historických hodnot (navrhovaná krajinná památková zóna). Dochované prvky zemědělského členění plužiny, a to především ve formě polních lánů, jsou cennými historickými doklady a nemovitým kulturním dědictvím. Zároveň jsou také hodnotnými přírodními stanovišti s vysokou krajinnotvornou a estetickou hodnotou. Relikty středověkých plužin představují důležité svědectví o historickém osídlení a hospodaření v daném území, ohraničeném katastrem. Jsou hmotným dokladem středověké organizace půdního fondu v návaznosti na půdorysné uspořádání sídla i jeho obraz v krajině a zároveň základem, od kterého se odvozuje dnešní pozemková držba dílčím způsobem narušená v období druhé poloviny 20. století.

Obec Zubrnice patří mezi nejceněnější urbanistické struktury vesnických sídel v celém Ústeckém kraji, a to nejen pro svůj historický stavební fond, ale rovněž z důvodu zachování historického členění okolní krajiny. Tato krajinná struktura bezprostředně souvisí se založením sídla a způsobem zemědělského obhospodařování okolních ploch.

V souladu s Evropskou úmluvou o krajině¹ by měly být respektovány mimo jiné původní plužiny a zachovány zvláště v okolí zastavěného území vesnic. Respektovány by měly být zejména tam, kde se dochoval způsob založení obce i rozmístění zemědělských usedlostí a členění zemědělské půdy na něj bezprostředně navazuje. Zachování a obnova plužin a dalších krajinných struktur přispívá mimo jiné k protierozní a protipovodňové ochraně území a napomáhá prostupnosti krajiny. Dochované stopy historických plužin jsou nespornou kulturně historickou hodnotou krajiny a zvyšují její ekologickou a estetickou kvalitu. Na charakteru plužiny se podílela zejména doba vzniku, způsob dobového obdělávání pozemku, způsob jejího založení a půdorysný typ sídla. Jednotlivé typy byly dále lokálně modifikovány podle přírodních podmínek (charakteru reliéfu, typu podloží, hladiny podzemní vody atd.)².

Ke vsi přiléhá, a to zejména na severozápadě, velmi dobře dochovaná lánová plužina. Zaniklá plužina jako území s archeologickými nálezy dosud evidována není, nicméně ji lze za takové území důvodně považovat. Archeologické nálezy zde lze očekávat (ÚAN II). Na ploše plužiny se nacházejí zejména archeologické nálezy nemovité (v tomto kontextu lze za takové považovat např. meze, dělicí jednotlivé polní lány) a možná i movité nálezy, související s využitím tohoto prostoru jako zemědělského a hospodářského zázemí vsi. Tato plužina není součástí památkové rezervace, nicméně věcně a historicky s ní souvisí a její charakter by měl být plně respektován. Předmětem ochrany je zde zejména ráz krajiny, tj. respektování mezí, dělicích jednotlivé lány.

¹ Viz Článek 5 Evropské úmluvy o krajině – č. 12/2017 Sb. m. s. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, kterým se mění a doplňuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 13/2005 Sb. m. s. (nové znění českého překladu Evropské úmluvy o krajině, která byla přijata dne 20. října 2000 ve Florencii).

² Charakter a struktura zástavby venkovských sídel v územních plánech (r. 2018)

Upozornění:

Ve výše uvedené souvislosti upozorňujeme na nutnost zabezpečit ochranu archeologických nálezů nejlépe na původním místě v zemi, tj. minimalizovat všechny destruktivní zásahy na lokalitách s potvrzeným či pravděpodobným výskytem archeologických nálezů při využívání nedestruktivních průzkumných metod, jak nám to ukládá Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (tzv. Maltská konvence, č. 99/2000 Sb. mezinárodních smluv, ve smyslu ústavního zákona č. 395/2001 Sb.), k níž naše republika přistoupila roku 2000.

Dále upozorňujeme, že ve smyslu § 22 odst. 1 a 2 zák. č. 20/1987 Sb., v platném znění, je nutné již od doby přípravy stavebních nebo terénních prací hlásit záměr Archeologickému ústavu AV ČR a umožnit jemu nebo jiné oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum (ZAV; zpočátku obvykle realizovaný formou odborného archeologického dohledu nad zemními pracemi). Oznámení se doporučuje učinit v dostatečném předstihu (1 měsíc) před zahájením terénních prací. Formulář s kontaktem, případně odkaz na on-line oznámení, je k nalezení na webových stránkách ARÚ AV ČR, Praha (www.arup.cas.cz) v sekci „Pro stavebníky“. Stavebník má právo uzavřít dohodu o provedení ZAV s kteroukoliv oprávněnou organizací, pod jejíž územní působnost spadá daná lokalita. Seznam organizací oprávněných k provádění archeologických výzkumů na území Čech je k dohledání na www.arup.cas.cz, případně na stránkách Ministerstva kultury (www.mkcr.cz) v sekci „Archeologie“ (zde pro celou ČR).

Z hlediska kulturních hodnot v řešeném území nemá Ministerstvo kultury k návrhu komplexních pozemkových úprav další zásadní připomínky a požadavky.

